

Fiscalía
General
de Justicia
Ciudad de México

SEPI

**Ja neky määte'n
yak jaaytyany ja
në'ëmp myëjk'äjtën
tyiiy'äjtën.**

Dirección General de Atención
a Víctimas del Delito

Mixe

**Pën ojts mejts mak mutuntëkey mak
mëkäjpxtëkey, mak pëjkx mak
meetsy, mak mëye'eytëkey mak
wääätëkey, mak koän'aty, pën ja jo'oy
tiety mtanëwonpety ok atu'uk wenk
mjaty mkupety ja mëj kutunk pat'äj-
tëp ku mak nëtëna'aty jëts ja mëjk'äj-
tën m'ey'äjtëن tmay'ätt, ku ja neky
ana'mp yak payo'otyt.**

Ku nejt yakpayo'oty ja mjäjt mkupajt:

Ko'än ku yak jëntsë'ëkët ja mjä'äy'äjtën, ku mak mëjpëjktä'äkt jëts ka't ja'y m'ak'ëjxwetst.

Ku ka'pxy mak'anma'aty ku ka'pxy ayuujk taknäxtët xë'n ja makpëtëkyä'än jëts ka'pxy xmëtokukët.

Mpat'äjtëp nayte'n ku mejts mmuku'uktejk xtuknajawët ja mjäjt mkupäjt ok nate'n ja ejxpikyjo'oy metep mnëtënayäjnëp.

Ku nejt ja mustk anä'äjk ok yukya'kp téjk iyätët kyupattet, ko'än ku yak ayuu'utst, ku ka't nëkoo jo'oy tuknajawkyëxt ti jäjtëp ku näjty ja jyotmayy y'amääy.

Jajp mejts mëjk'äjtën tiiy'äjtën xmëët ku yakpayo'oty

Ja mjäjt mkupajt:

Ku po'jë'n ja mëj kutunk tpayo'oty ja mjotmay jëts ka't ja tyunk tnëpëkt ka't ja meeny tnëamptooët.

Ku mpëtëkët pën ja' neky ana'mp y'ejx'ajtypy jëts m'ak nëtëna'aty.

Ku po'jë'n ja tse'yëp ok ja jo'oy metep käjpxwejp mpëtëkët ku najty xaktunkpäätä'äny, jëts pën mejts mtixytyëjk'äjtp ey xnë'amptooët ku jatu'uk tixytyëjk mejts m'ejxët.

Jajp mëjk'äjtën tiiy'äjtën xmëët:

Ku ja mmëjk'äjtën mmey'äjtën yakmëjpëjktä'äkt jëts mak'ixy'ett pën jaa yak najäw ku ijkyën jo'oy mmëtuntëkeyët.

Ku xnëamptooët ku ja mpëjkta'aky yak pëjkë'ëkt jëts yak ijxyett.

Ku xnëamptooët ku ja kutunk tpayo'otyt ja mejts mjäjt mkupajt jëts ka't ti'iny taknäjxt taktä'änt.

Pën jaa mejts xpayo'oy ja' mjäjt mkupajt:

Ko'än ku mejts xtatékét jëts xnajawët xë'n ja mnëë'ënën tyu'uyo'oy, jëts ku xmëët'ät pën mnëtënayëp.

Mpat'äjtëp ku x'ejxt jëts xmëët'ät neky määte'n tukë'y yak jaytyany xën ten ja mjotmayy tyu'uyo'oy.

Ja mëj kutunk patäjtëp ku tukë'y ja neky t'axäjët määten xakmiky tiety mejts mëjk'äjtën mojyëp. Jëts nate'n ku xtuknajawët pën jaa ka't tëë x'eyaw xë'n ten t'ak tuy'o'otyt.

P  n jaa xpayo'oy ja mj  jt mkupajt, jajp m  jk'  jt  n tiiy'  jt  n xm    et:

Ku ejtp mak
tukm  to'ot x  n
ja kutunk kajpxy
takt  nt.

Ku ka't n  koo
xkup  kt p  n
ka't ja tyunk tsuj
tkaa'aktu'uyo'otyt.

Ku poj  n
tn  payo'oty
ja mj  jt mkupajt.

Ku n  jty t  e ja mj  jt
mkupajt
yakmastu'uty, j  ts
xn  amptoo  t ku
jat  kojk tpayo'oty  t,
ko  n ku yak
patu'unt.

Kyupijkypy juunety ja neky ana'mp ku m  jts maty    kt
m    et ja jo'oy metep mn    e'  n  p j  ts k  m xtan  p  jta  k  t
x  n ja tkupat    ny ku te'n ojts makmutunt  key.

Pén möjjä'äyjä'äy mejts, tixytyejk, mutsk
anä'äjk, maxu'nk, ayoop jä'äy, pén muum
wenkkäjp msoony, pén ka't tee mtéjk mtu'u,
jajp mejts möjk'äjtén tiiy'äjtén xmëët:

Pén möjjä'äyjä'äy mejts, tixytyejk, mutsk
anä'äjk, maxu'nk, ayoop jä'äy, pén muum
wenkkäjp msoony, pén ka't tee mtéjk mtu'u,
jajp mejts möjk'äjtén tiiy'äjtén xmëët:

Ku xnëamptooët pëtëjkë'ëny pén jaa nëmää
xak jaty ku näty ja mne'kx mojpk y'anu'kxën
ok ka't niyyëk mnäxt mtékët. Nate'n pén jajp
pä'äm xmëët metep ka't nayu'uk tiety
mtuktunëp.

Ku pëtëjkë'ëny xamto'ot pén wenk et naxwiiny
mejts mtsoony jëts ka't tëë neky mejts xmëët
määten y'akkupiky ku yää nëwemp mtsëna'aty.

Pén möjjä'äy'äjtp, pén jajp möjk pä'äm xmëët jëts ka't
niyyëjxk xakjaty ku m'atë'ëtst ku mnäxt mtékët, ja
kutunktëjk pat'äjtëp ku mtékäm jyä'ätët jëts yak payo'oty
ja mjäjt mkupajt.

Pén maknajäwyampy jawaan xë'n ja neky anam'p kyajpxypy metep
pyaye'epy ku tiety yak në'ëen, ja mkas'ejxp metep xëë'äjtp Articulo 109
del Código Nacional de procedimientos penales.

CARTA DE DERECHOS

ORIENTACIÓN PARA DENUNCIA

**55 5200 9000
800 745 2369**

www.denunciadigital.cdmx.gob.mx

Diana Laura Domínguez Martínez, traductora al mixe / ayuujk San
Pedro y San Pablo Ayutla Mixe, Oaxaca.